ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

The Relationship between Administrators' Leadership Traits and Teachers' Joy at Work in General Education Private Schools in Songkhla Province

ธัญญานุช ทวีพัฒนะพงศ์
Tunyanud Thaweepatthanapong
จรัส อติวิทยาภรณ์
Jaras Atiwittayaporn
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
Hatyai University
E-mail: tunyanud.tha066@hu.ac.th
โทร. 0999197819

Received: 27 March 2026; Revised: 6 April 2026; Accepted: 19 August 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา 2) ศึกษาระดับความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา จำนวน 336 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาครอนบาคเท่ากับ .972 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก (r_{xy} = .877) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้นำ, ความสุขในการทำงาน, โรงเรียนเอกชน

Abstract

This research article aimed to 1) study the level of administrators' leadership traits in General Education Private Schools in Songkhla Province. 2) study the level of teachers' joy at work in General Education Private Schools, and 3) study the relationship between administrators' leadership traits and teachers' joy at work in General Education Private Schools in Songkhla Province. The sample consisted of 336 teachers in General Education Private Schools in Songkhla Province. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of .972, calculated using Cronbach's alpha. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient.

The findings revealed as follows: 1) The overall level of administrators' leadership traits in General Education Private Schools in Songkhla Province was at a high level. When considering aspects, all aspects were also at a high level. The aspects were ranked from the highest to the lowest mean as follows: human relations, self-confidence, determination, intelligence, and honesty. 2) The overall level of teachers' joy at work in General Education Private Schools in Songkhla Province was at a high level. When considering aspects, all aspects were also at a high level. The aspects were ranked from the highest to the lowest mean as follows: happy body, happy heart, happy relax, happy money, happy brain, happy soul, happy family, and happy society. 3) The relationship between the level of administrators' leadership traits and teachers' joy at work of General Education in Songkhla Province showed a positive correlation at the .01 level of statistical significance, with a very high level of correlation (r_{xy}= .877)

Keywords: Leadership Traits, Teachers' Joy at Work, Private Schools

บทนำ

การศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เนื่องจากบุคคลที่มีคุณภาพย่อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ โดยบุคคลดังกล่าวควรมีทั้งความรู้ ความสามารถ และภูมิปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ (ปีพ.ศ. 2560–2579) ที่มุ่งให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตลอดชีวิต สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งให้

ความหมายของ “การศึกษา” ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ผ่านการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานวัฒนธรรม ตลอดจนการสร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้ โดยอาศัยการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้และปัจจัยสนับสนุนที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพนั้น จึงนับเป็นการลงทุนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยการศึกษาเป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อน อีกทั้งยังเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อส่งเสริมให้คนไทยทุกช่วงวัยมีความเจริญงอกงามในทุกมิติ อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) การพัฒนามนุษย์ถือเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนประเทศให้เจริญก้าวหน้า สถานศึกษาทุกแห่งจึงต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการที่ต้องดำเนินการอย่างมีมาตรฐานและต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาและหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 9 ถึงฉบับที่ 11 ที่มุ่งเน้นพัฒนามนุษย์เป็นศูนย์กลาง สร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน และเน้นความเสมอภาค ความเป็นธรรม พร้อมสร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มนุษย์จึงเป็นทรัพยากรหลักของชาติที่กำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กรและประเทศชาติ กล่าวไว้ว่า การเสริมสร้างศักยภาพคนเป็นภารกิจที่ต้องเริ่มจากผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างคน นั่นคือ “ครู” ผู้ซึ่งถือเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ และเป็นกำลังสำคัญในการสร้างสรรค์สังคมและอนาคตของชาติ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

การบริหารองค์กรให้บรรลุเป้าหมายจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีคุณลักษณะและภาวะผู้นำที่เหมาะสม เพราะผู้บริหารเป็นผู้กำหนดทิศทาง วางแผน และตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้กับองค์กร แม้การจัดโครงสร้างองค์กรจะไม่สมบูรณ์แบบ แต่หากผู้บริหารมีความสามารถ ผลสัมฤทธิ์ของงานก็ยังเกิดขึ้นได้ ในทางตรงกันข้าม องค์กรที่มีการจัดการที่ดีเพียงใด แต่ขาดผู้นำที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ย่อมยากที่จะประสบความสำเร็จ เช่นเดียวกับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา โดยต้องสามารถนำพาองค์กรการศึกษาสู่การตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะและขีดความสามารถที่เหมาะสม ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกแก่บุคลากรในการพัฒนาการเรียนการสอน ผู้บริหารต้องมีจิตใจที่แน่วแน่ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีทักษะการแก้ไขปัญหาและแสดงบทบาทผู้นำที่เหมาะสมกับความคาดหวังของครู ผู้เรียน ผู้ปกครองและสังคม นอกจากนี้ ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการบริหารจัดการ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารยังควรทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นตัวอย่างที่ดีด้านคุณธรรมจริยธรรม พร้อมทั้งเป็นนักเจรจาต่อรอง นักพูดที่มีศิลปะ และนักฟังที่ดี หากผู้บริหารสามารถปฏิบัติบทบาทเหล่านี้ได้ครบถ้วนและเหมาะสมกับสถานการณ์ จะนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กรและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง (บัณฑิต คุณาวุฒิกร, 2561)

ในสภาพปัจจุบันโดยอ้างอิงจากรายงานของสำนักงานการศึกษาเอกชน (สช.) ประจำปี 2567 ระบุว่า โรงเรียนเอกชนในจังหวัดสงขลาประสบปัญหาขาดแคลนครู การลาออก และความไม่พึงพอใจต่อ

สภาพแวดล้อมการทำงาน แม้จะมีความพยายามในการสนับสนุนงบประมาณและพัฒนาบุคลากร แต่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อความสุขของครู อาจกล่าวได้ว่าครูที่ปฏิบัติการสอนมีภาระหนักมากขึ้น มีเวลาพักผ่อนน้อยลง แม้ในช่วงเวลาที่ปิดภาคเรียนที่ควรเป็นเวลาพักผ่อน ความสุขในการทำงานขององค์กรกำลังถูกบั่นทอนลงอย่างต่อเนื่อง อันมีสาเหตุมาจากองค์กรมีการปรับตัวเพื่อเผชิญกับโลกาภิวัตน์และก้าวสู่ยุคของความรุ่งเรือง ที่ทันสมัยรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจ การสื่อสารและเทคโนโลยีซึ่งหนึ่งในสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงาน มีความต้องการเหมือนกันคือความสุขในการทำงาน และองค์กรที่ต้องการให้บุคลากรมีความสุขในการทำงานจะต้องเสริมปัจจัยทางบวกและสกัดกั้นปัจจัยทางลบ ถ้าบุคลากรมีความสุขในการทำงานผลผลิตขององค์กร ก็จะเพิ่มขึ้นและทำให้สังคมโดยรวมดีขึ้น การสร้างสุขภาวะที่ดีในองค์การหรือการเป็นองค์การแห่งความสุขนั้น เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารจัดการชีวิตให้ความสุขอย่างยั่งยืน สร้างทัศนคติบวกต่อมุมมองในการดำเนินชีวิตการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น การรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสมาชิกที่ดีต่อครอบครัว องค์กรและสังคม โดยมีความสุขที่แท้จริง มีสมดุลของชีวิตเกิดผลเป็นบุคคลที่มีสุขภาพดี ดูแลตนเอง ไม่เป็นภาระแก่ใคร มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น มีคุณธรรม กตัญญู มีการเรียนรู้เป็นมืออาชีพในงานตนเองรักและดูแลครอบครัว รักและดูแลองค์กรและสังคม คือแนวคิดของการจัดสมดุลชีวิตของมนุษย์ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2567)

ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะที่เหมาะสม สามารถแก้ไขปัญหา เสริมสร้างขวัญกำลังใจ และสร้างความสุขในการทำงานให้แก่ครูได้ ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีภาวะผู้นำที่ตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากร เพราะความสุขของครูมิได้ขึ้นอยู่กับนโยบายเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับความใส่ใจและการทำงานร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา จึงมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครู เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูและบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานและจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและเป้าหมายการพัฒนาประเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

2) เพื่อศึกษาระดับความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาจังหวัดสงขลา จากสถานศึกษาทั้งหมด 112 โรงเรียน จำนวน 2,667 คน (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา, 2568)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ จังหวัดสงขลา จำนวน 2,667 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan 1970, p. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 336 คน และดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นคำถาม แบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือทางการศึกษาและนำแนวทาง ไปสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้คลอบคลุมเนื้อหา

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องเพื่อให้ครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อหา และภาษาที่ใช้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องคลอบคลุมเนื้อหาความเหมาะสมและความสอดคล้องของแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC)

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α) ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป

6. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ และตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วนำไปใช้เก็บตัวอย่าง เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2. ติดต่อสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา เพื่อส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล พร้อมแนบคิวอาร์โค้ด แบบสอบถามออนไลน์

3. ติดตามเก็บแบบสอบถามพร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้จัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ทางสถิติ

2. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

3. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ ความฉลาดเฉลียว ความเชื่อมั่นในตนเอง ความตั้งใจ ความซื่อสัตย์ และมนุษยสัมพันธ์ รวมทั้งการวิเคราะห์ความสุขในการทำงานของครู 8 ด้าน ได้แก่ มีสุขภาพดี มีน้ำใจงาม การผ่อนคลาย ใช้เงินเป็น การหาความรู้ มีคุณธรรม มีครอบครัวดี และสังคมที่มีความสุข โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1993)

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครู โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) และแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามเกณฑ์ของวิเชียร เกตุสิงห์ (2545)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสถิติที่ใช้ คือ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน Pearson Product-Moment Correlation Coefficient (r)

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.24, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ คุณลักษณะผู้นำด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\overline{X}$ = 4.31, S.D. = 0.59) รองลงมา คือ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ($\overline{X}$ = 4.26, S.D. = 0.52) และด้านความตั้งใจ ($\overline{X}$ = 4.24, S.D. = 0.53) ด้านความฉลาดเฉลียว ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.61) และด้านความซื่อสัตย์ ($\overline{X}$ = 4.09, S.D. = 0.64) ตามลำดับ พิจารณารายด้านได้ดังนี้

1.1 คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ด้าน

ความฉลาดเฉลียว โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.61) พิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงความรู้รอบด้านในการบริหารสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.42, S.D. = 0.66) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีไหวพริบ และสติปัญญาดี ($\overline{X}$ = 4.23, S.D. = 0.78) และผู้บริหารมีความรู้และความสามารถในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ($\overline{X}$ = 4.18, S.D. = 0.83) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารสร้างความเข้าใจกับผู้อื่นได้ ($\overline{X}$ = 3.97, S.D. = 0.85)

1.2 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.26, S.D. = 0.52) พิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในทักษะและความสามารถของตนเอง ($\overline{X}$ = 4.40, S.D. = 0.65) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ($\overline{X}$ = 4.32, S.D. = 0.67) และผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ อุดมการณ์ ($\overline{X}$ = 4.26, S.D. = 0.77) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารมีแนวคิดที่ชัดเจนและเป้าหมายที่มั่นคง ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = 0.71)

1.3 ด้านความตั้งใจ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.24, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารมีแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ ($\overline{X}$ = 4.40, S.D. = 0.59) รองลงมา ผู้บริหารมีความพยายามในการแก้ไขปัญหาเมื่อเผชิญกับอุปสรรค ($\overline{X}$ = 4.21, S.D. = 0.71) ผู้บริหารมีความเสมอต้นเสมอปลายในการปฏิบัติงาน ($\overline{X}$ = 4.20, S.D. = 0.74) และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น อุทิศเวลาให้กับงาน ($\overline{X}$ = 4.15, S.D. =0.67)

1.4 ด้านความซื่อสัตย์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.09, S.D. = 0.64) พิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารแสดงความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการกระทำของตนอย่างชัดเจน ($\overline{X}$ = 4.27, S.D. = 0.77) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารเคารพในเกียรติของตนเอง ผู้อื่น และองค์กร ($\overline{X}$ = 4.15, S.D. = 0.75) และผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง และมีความน่าเชื่อถือ ไว้วางใจได้ ($\overline{X}$ = 4.02, S.D. = 0.75) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องและยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ($\overline{X}$ = 3.94, S.D. = 0.81)

1.5 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.31, S.D. = 0.59) พิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีความ

สุภาพอ่อนน้อม และให้เกียรติผู้ร่วมงานทุกระดับ ($\overline{X}$ = 4.43, S.D. = 0.68) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสร้างความร่วมมือที่ดีในหมู่คณะ และส่งเสริมบรรยากาศการทำงาน ($\overline{X}$ = 4.39, S.D. = 0.70) และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็นและรับฟังอย่างตั้งใจ ($\overline{X}$ = 4.38, S.D. = 0.74) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารมีอัธยาศัยดีและเป็นมิตรกับผู้ร่วมงาน ($\overline{X}$ = 4.01, S.D. = 0.76)

2. ความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.22, S.D. = 0.46) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ด้านมีสุขภาพดี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 4.43, S.D. = 0.56) รองลงมา คือ ด้านการผ่อนคลาย ($\overline{X}$ = 4.32, S.D. = 0.52) และด้านมีคุณธรรม ($\overline{X}$ = 4.29, S.D. = 0.51) ตามลำดับ นอกจากนี้ ด้านสังคมที่มีความสุข มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.21, S.D. = 0.57) ด้านใช้เงินเป็น และด้านการหาความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.16, S.D. = 0.67 และ S.D. = 0.61 ตามลำดับ) ด้านมีน้ำใจงาม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.12, S.D. = 0.62) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น คือ ด้านมีครอบครัวที่ดี ($\overline{X}$ = 4.11, S.D. = 0.63) พิจารณารายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านมีสุขภาพดี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.43, S.D. = 0.56) พิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านดูแลรักษาสุขภาพโดยการนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ ($\overline{X}$ = 4.59, S.D. = 0.61) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ท่านเลือกรับประทานอาหารที่ใประโยชน์และโภชนาการครบทั้ง 5 หมู่ ($\overline{X}$ = 4.43, S.D. = 0.65) และท่านออกกำลังกายเป็นประจำและสม่ำเสมอ ($\overline{X}$ = 4.40, S.D. = 0.71) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ท่านมีร่างกายและจิตใจที่แข็งแรง ($\overline{X}$ = 4.39, S.D. = 0.67)

2.2 ด้านมีน้ำใจงาม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.12, S.D. = 0.62) พิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านให้ความช่วยเหลือ และแบ่งปันผู้อื่นเสมอ ($\overline{X}$ = 4.36, S.D. = 0.60) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ท่านมีความเอื้ออาทร ห่วงใยต่อเพื่อนร่วมงาน ($\overline{X}$ = 4.16, S.D. = 0.75) และท่านรู้สึกยินดีและเต็มใจ เมื่อได้ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ($\overline{X}$ = 4.07, S.D. = 0.89) และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ท่านได้จัดกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม ($\overline{X}$ = 3.91, S.D. = 0.89) ตามลำดับ

2.3 ด้านการผ่อนคลาย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.24, S.D. = 0.65) พิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่

ท่านทำกิจกรรมเพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ดูหนัง ฟังเพลง ออกกำลังกาย ฯลฯ ($\overline{X}$ = 4.46, S.D. = 0.57) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ท่านมีวิธีจัดการกับความเครียดที่เกิดจากการทำงานได้ ($\overline{X}$ = 4.40, S.D. = 0.65) ท่านใช้ชีวิตในการทำงานและดำเนินชีวิตอย่างสมดุล ($\overline{X}$ = 4.24, S.D. = 0.65) และ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ท่านได้เข้าร่วมการจัดกิจกรรมลดความกดดัน ลดความเครียด ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ($\overline{X}$ = 4.16, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

2.4 ด้านใช้เงินเป็น โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.16, S.D. = 0.67) พิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านไม่มีหนี้สินที่เกินความสามารถในการผ่อนชำระหนี้ตามกำหนด ($\overline{X}$ = 4.40, S.D. = 0.67) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ท่านมีรายได้จากการปฏิบัติงานเพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.82) และท่านวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างเป็นระบบ ($\overline{X}$ = 4.11, S.D. = 0.96) และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ท่านมีเงินเก็บออม เพื่อนำไปใช้จ่ายเมื่อเกิดกรณีฉุกเฉิน ($\overline{X}$ = 3.94, S.D. = 0.86) ตามลำดับ

2.5 ด้านการหาความรู้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.16, S.D. = 0.61) พิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ ($\overline{X}$ = 4.41, S.D. = 0.64) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ท่านยินดีที่จะแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นเสมอ ($\overline{X}$ = 4.29, S.D. = 0.75) และท่านได้ศึกษาความสำเร็จของผู้อื่น เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง ($\overline{X}$ = 4.27, S.D. = 0.63) และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ท่านได้เข้าอบรม/ศึกษาต่อ/ดูงาน เพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถของตนเอง ($\overline{X}$ = 4.15, S.D. = 0.83) ตามลำดับ

2.6 ด้านมีคุณธรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.29, S.D. = 0.51) พิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านปฏิบัติงานโดยยึดถือจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\overline{X}$ = 4.44, S.D. = 0.57) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ท่านให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรมในการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน ($\overline{X}$ = 4.35, S.D. = 0.64) และท่านมีความซื่อสัตย์และความสามัคคี ช่วยเหลือกันในการทำงาน ($\overline{X}$ = 4.26, S.D. = 0.70) และท่านสามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ขององค์การได้อย่างเคร่งครัด ($\overline{X}$ = 4.10, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

2.7 ด้านมีครอบครัวที่ดี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.11, S.D. = .63) พิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ($\overline{X}$ = 4.26, S.D. = 0.73) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ครอบครัว

เป็นที่ปรึกษาที่ดี เมื่อท่านเกิดปัญหาในการทำงาน ($\overline{X}$ = 4.16, S.D. = 0.74) และท่านใช้เวลากับครอบครัวในการทำกิจกรรมร่วมกัน ($\overline{X}$ = 4.14, S.D. = 0.68) และครอบครัวของข้าพเจ้ามีความรักและผูกพันต่อกัน ($\overline{X}$ = 4.04, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

2.8 ด้านสังคมที่มีความสุข โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.21, S.D. = 0.57) พิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ สังคมภายในสถานศึกษาส่งเสริมให้ท่านรู้สึกมีความสุขและความพึงพอใจในการทำงาน ($\overline{X}$ = 4.43, S.D. = 0.65) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ สังคมในสถานศึกษาของท่าน ทำให้ท่านรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ($\overline{X}$ = 4.37, S.D. = 0.68) ท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ชุมชน และสังคม ($\overline{X}$ = 4.27, S.D. = 0.75) และ ท่านปฏิบัติเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 3.97, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก (r_{xy} = .877**)

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำโดยภาพรวม (X) กับองค์ประกอบของความสุขในการทำงานรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ สังคมที่มีความสุข (Y8) (r = .801**) รองลงมา ได้แก่ มีครอบครัวที่ดี (Y7) (r = .779**), มีคุณธรรม (Y6) (r = .763**), การหาความรู้ (Y5) (r = .734**), มีน้ำใจงาม (Y2) (r = .622**), ใช้เงินเป็น (Y4) (r = .599**), การผ่อนคลาย (Y3) (r = .452**) และมีสุขภาพดี (Y1) (r = .442**) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการบริหารจัดการองค์กรการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถในการตัดสินใจ การสื่อสาร และการบริหารงานเชิงระบบ โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินดา ใจเย็น (2564) ที่ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากและมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ เพ็ญชลิตา ขำสุนทร (2564) ที่พบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะด้านการตัดสินใจ การมอบหมายงาน และการกำกับติดตาม ในเชิงทฤษฎี ข้อค้นพบดังกล่าวสามารถอธิบายได้ด้วยแนวคิดคุณลักษณะผู้นำ (Trait Theory) ของ Stogdill (อ้างอิงใน เบญจพร ห่อประเสริฐ, 2564, น.67) และแนวคิดภาวะผู้นำของ Bass (อ้างถึงใน บุษบา คำนนท์, 2559, น.58) ซึ่งเสนอว่า ผู้บริหารที่มีสติปัญญา ความยืดหยุ่นทางความคิด และทักษะทางสังคม จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นและ

แรงจูงใจแก่ผู้ร่วมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามเป้าหมาย สะท้อนให้เห็นว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา และเป็นกลไกเชิงโครงสร้างที่สนับสนุนบรรยากาศการทำงานภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

2. ความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าครูมีภาวะทางอารมณ์และจิตใจเชิงบวกต่อการปฏิบัติงานและสามารถดำรงชีวิตการทำงานได้อย่างสมดุล อันเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและความผูกพันต่อสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ พสชนัน นิรมิตไชยนนท์ (2559) ที่กล่าวถึง แนวคิด Happy Brain ซึ่งอธิบายว่า ความสุขในการทำงานเป็นกระบวนการเสริมสร้างทักษะและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อาศัยประสบการณ์ ความสามารถทางปัญญา และการสนับสนุนจากองค์กร โดยความสุขดังกล่าวจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานและความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรในบริบทขององค์กรสมัยใหม่ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุภัทรา บัวเพิ่ม (2559) ที่กล่าวถึงแนวคิด ผ่อนคลายดี (Happy Relax) ซึ่งเน้นว่าการส่งเสริมการผ่อนคลายและการลดความเครียดในองค์กรเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มความสุขและประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีกับความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา เป็นความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะผู้นำที่โดดเด่นและเป็นแบบอย่างที่ดีจะส่งผลเชิงบวกอย่างชัดเจนต่อความสุขในการทำงานของครู ทั้งนี้บริบทของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสงขลาซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณลักษณะผู้นำที่สามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ครอบคลุม ยอมรับความแตกต่าง และส่งเสริมให้บุคลากรทุกกลุ่มสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรที่แข็งแกร่งและเป็นบวกในลักษณะนี้ถือเป็นกลไกเชื่อมโยงสำคัญระหว่างคุณลักษณะผู้นำและความสุขในการทำงานของครู ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ ธิปัตย์ ทั่นเส้ง (2561) ที่ศึกษาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ซึ่งพบว่าคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครูมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ วัลลภ บุตรเกตุ (2562) ที่พบว่าวัฒนธรรมองค์การมีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยด้านผู้นำและวัฒนธรรมองค์กรที่ผู้บริหารเป็นผู้หล่อหลอมมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อสภาวะความสุขของครูในสถานศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Claypool (2017) ที่พบว่าความเป็นผู้นำในองค์กรมีส่วนสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและมีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความสุขในการทำงานกับการมีส่วนร่วมของบุคลากร รวมถึงสอดรับกับแนวคิดของ Sharon (อ้างถึงใน ภณิดา บุญทวี, 2561, น.14) ที่ระบุว่าองค์กรต้องการผู้นำที่สามารถสร้างความสุขให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ปฏิบัติงานที่มีความสุขจะมีพลังงาน

และเป็นแรงกระตุ้นให้เพื่อนร่วมงานสามารถฟันฝ่าปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิผลในเชิงทฤษฎี ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ (Trait Theory) ของ Stogdill (อ้างอิงใน เบญจพร ห่อประเสริฐ, 2564, น.67) ที่เสนอว่าผู้นำที่มีคุณลักษณะทางสังคม ความซื่อสัตย์ และความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์จะสามารถสร้างบรรยากาศองค์กรที่ดีได้ รวมถึงแนวคิดของ Northouse (2018) ที่ชี้ว่าคุณลักษณะผู้นำด้านมนุษยสัมพันธ์และความซื่อสัตย์เป็นรากฐานสำคัญของความไว้วางใจและความผูกพันในองค์กร สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบที่เชื่อมโยงโดยตรงกับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเชิงบวกที่นำไปสู่ความสุขในการทำงานของบุคลากรทุกระดับ สะท้อนให้เห็นว่าคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาไม่เพียงส่งผลต่อบุคคลครูโดยตรง แต่ยังเป็นกลไกเชิงโครงสร้างที่ก่อรูป

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยสามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่ได้ว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยเชิงโครงสร้างที่มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างความสุขในการทำงานของครู โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความตั้งใจ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่มีส่วนทำให้ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อความไว้วางใจ การมีส่วนร่วม และความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ส่งผลให้ครูเกิดความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย และมีความสุขในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ยังแสดงให้เห็นว่า ความสุขในการทำงานของครูมิได้เกิดจากปัจจัยส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากกระบวนการที่ผู้บริหารสามารถหล่อหลอมวัฒนธรรมองค์กรเชิงบวกภายในสถานศึกษาได้ โดยพบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับมิติ “สังคมที่มีความสุข” รองลงมา ได้แก่ “มีครอบครัวที่ดี” และ “มีคุณธรรม” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารที่มีคุณลักษณะผู้นำที่เหมาะสมจะสามารถสร้างบรรยากาศของการยอมรับ ความร่วมมือ และความผูกพันในองค์กร จนนำไปสู่ความสุขในการทำงานของครูในทุกมิติ

สรุป

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยไว้ดังนี้

1.คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก (r_{xy} = .877)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพหรือการวิจัยแบบผสมผสาน เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารและความสุขในการทำงานของครูในเชิงลึก อันจะช่วยให้เข้าใจบริบท กระบวนการ และปัจจัยเชิงเหตุผลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น วัฒนธรรมองค์กร บรรยากาศการทำงาน ภาระงาน หรือการสนับสนุนจากองค์กร ร่วมกับคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหาร เพื่ออธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุอย่างรอบด้าน

3. ควรพัฒนาแนวทางการบริหารที่มุ่งเสริมสร้างความสุขในการทำงานของครู โดยอาศัยผลการวิจัยเป็นฐานความรู้ เพื่อให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเชิงปฏิบัติในสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

จินดา ใจเจ็น (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. วิทยาลัยเชียงราย.

ธิปัตย์ ทั่นเส้ง. (2561). คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม.

บัณฑิต คุณาวุฒิกร. (2561). ภาวะผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เบญจพร ห่อประเสริฐ (2564). คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนจีนเอกชนในกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

พสชนัน นิรมิตไชยนนท์. (2559). แนวคิดความสุขในการทำงาน (Happy Workplace). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

เพ็ญชลิตา ขำสุนทร. (2564). คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลในจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุภัทรา บัวเพิ่ม. (2559). การส่งเสริมความสุขในการทำงานของบุคลากรในองค์กร. กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้ ข่าวสาร วิจัยการศึกษา. สำนักสารสนเทศทางการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการศึกษา แห่งชาติ. 14(3), 8-11.

วัลลภ บุตรเกตุ. (2562). วัฒนธรรมองค์การกับความสุขในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2567). รายงานประจำปี 2567. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

Bass, B. M. (1998). Transformational leadership: Industrial. Military. and educational impact. Mahwah. NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Claypool, K. K. (2017). Organizational leadership and employee happiness. Journal of Leadership Studies. 11(2), 45–52.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3), 607–610.

Likert, R. (1956). The human organization. New York, NY: McGraw–Hill.

Northouse, P. G. (2018). Leadership: Theory and practice (8th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Sharon, D. (2011). Leadership and workplace happiness. International Journal of Management. 28(3), 112–120.

Stogdill, R. M. (1974). Handbook of leadership: A survey of theory and research. New York: Free Press.